

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobce **E. B.**, zastoupeného JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5 proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, k žalobě proti správnímu rozhodnutí žalované ze dne 16.7.2013, **o výši starobního důchodu**,

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalované ze dne 16.7.2013 **se zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci náklady řízení do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí na účet advokáta ve výši 3.146,- Kč.

O d ů v o d n ě n í

[1] Žalobci byl snížen starobní důchod od 4.7.2013 v důsledku snížení zvláštního příspěvku k důchodu na celkovou částku 15.038,- Kč měsíčně, neboť mu byla služba u pomocných technických praporů započteno jen v rozsahu 25 měsíců (od 1.10.1951 do 31.10.1953).

[2] Žalobce podal v zákonné lhůtě žalobu proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalované, již se domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 30.4.2013 čj. X i rozhodnutí ze dne 16.7.2013 číslo X a vrácení věci žalované k novému projednání. Současně navrhl uložení povinnosti zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve lhůtě do 15 dnů od právní moci rozsudku na účet právního zástupce žalobce. Uvedl, že pokud byl žalobce povolán k PTP a později byl přeřazen k TP, pak z hlediska odškodňovacích předpisů je třeba jeho službu od 1.11.1953 do 25.1.1954 hodnotit jako službu u PTP a odkazem na bod 14 přílohy č. 1 k Rozkazu ministra obrany ČSFR č. 54 ze dne 3.12.1992. Transformací PTP v TP se pro bývalé příslušníky těchto útvarů fakticky nic nezměnilo. Svůj názor podepřel judikaturou, konkrétně rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 20.6.2013 čj. 11Ad 1/2012-59, nálezy ÚS ČR ze dnů 12.3.2011 sp. zn. II.ÚS 187/2000, 2.6.2005 sp. zn. I. ÚS 605/03, 1.12.2005 sp. zn. II. ÚS 290/05, 6.12.2005 sp. zn. I. ÚS 565/03, 28.6.2007 sp. zn. I. ÚS 712/05 a 26.10.2007 sp. zn. I. ÚS 2366/07.

[3] Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě ze dne 10.9.2013 uvedla, že podáním doručeným žalované dne 17.1.2013 uplatnil žalobce prostřednictvím svého právního zástupce žádost o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. s tím, že doklady potřebné k vydání rozhodnutí předložil již v řízení podle zákona č. 357/2005 Sb. (a odkázal na rozhodnutí žalované ze dne 16.3.2006, č.j. X). Úprava důchodu žalobce poskytnutím příplatku k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. byla provedena již rozhodnutím žalované ze dne 5.4.1994, jímž byl důchod žalobce zvýšen za 28 měsíců služby u PTP o 420,- Kč, a to na základě Potvrzení vojenské správy pro žadatele o mimosoudní rehabilitaci podle zákona č. 87/1991 Sb. ze dne 21.10.1991, v němž bylo uvedeno, že žalobce konal službu u pomocných technických praporů v době od 1.10.1951 do 25.1.1954.

[4] Žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky a své rozhodnutí ze dne 30.4.2013 číslo X potvrdila. Rozhodnutí odůvodnila tím, že v rámci řízení o žádosti o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. ze dne 15.1.2013 bylo zjištěno, že účastníku řízení byl rozhodnutím ze dne 5.4.1994 upraven starobní důchod poskytnutím příplatku podle zákona č. 87/1991 Sb. za 28 měsíců služby u PTP v době od 1.10.1951 do 25.1.1954, ačkoliv vykonával službu u PTP pouze v době od 1.10.1951 do 31.10.1953, po dobu 25 měsíců. Žalovaná v odůvodnění uvedla, že rozhodnutí vydala v řízení vedeném na základě podání účastníka řízení označeném „žádost o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. – E. B.“ datovaném dnem 15.1.2013 a v rámci šetření bylo zjištěno, že účastníku řízení byl rozhodnutím ze dne 5.4.1994 upraven starobní důchod poskytnutím příplatku podle zákona č. 87/1991 Sb. za 28 měsíců služby u PTP v době od 1.10.1951 do 25.1.1954, ačkoliv účastník řízení vykonával službu u PTP pouze v době od 1.10.1951 do 31.10.1953, tj. po dobu 25 měsíců. ČSSZ rozhodla na základě sdělení Ministerstva obrany, dle kterého účastník řízení nastoupil vojenskou základní službu dne 1.10.1951 k 62. pomocnému technickému praporu, od 13.10.1951 byl pracovníkem V. PTP a dnem 1.10.1953 byl přeložen do zálohy a přidržen k výkonu výjimečného vojenského cvičení. Do zálohy byl propuštěn dne 25.1.1954 a tímto dnem mu byla zrušena klasifikace „E“. U PTP sloužil v době od 1.10.1951 do 31.10.1953, kdy byl V. PTP transformován na 12.TP. Potvrzení vojenské správy pro žadatele o mimosoudní rehabilitaci ze dne 21.10.1991 neakceptuje skutečnost, že V. PTP byl dnem 1.11.1953 transformován na 12. TP a účastník řízení byl od tohoto dne u TP. Ministerstvo obrany se vyjádřilo i k námitce účastníka řízení, že z hlediska odškodňovacích předpisů je třeba jeho službu od 1.11.1953 do 25.1.1954 hodnotit jako službu u PTP, jelikož byl povolán k PTP a dne 1.11.1953 byl přerazen k TP tak, že tuto dobu nelze považovat ze službu u PTP ve smyslu ust. § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., neboť TP není útvarem definovaným v tomto ustanovení a k námitce ve vztahu k bodu 14 přílohy č. 1 Rozkazu ministra obrany ČSFR č. 54 ze dne 3.12.1992, tak, že tento vnitřní právní předpis řešil otázku odškodňování poškození zdraví, případně úmrtí občanů zařazených do vojenských táborů nucených prací, a nikoliv otázku možného zápočtu doby služby u jiných než zákonem vymezených útvarů ke službě u PTP.

[5] Rozhodnutím ze dne 30.4.2013 byl žalobci od 4.7.2013 snížen starobní důchod podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. na celkovou částku 15.038,- Kč měsíčně, z toho starobní důchod činí 12.362,- Kč a zvláštní příspěvek k důchodu dle zákona č. 357/2005 Sb. činí 2.676,- Kč s odůvodněním, že na základě potvrzení Ministerstva obrany ČR ze dne 3.3.2013 bylo zjištěno, že podle archivních dokumentů uložených na Ministerstvu obrany žalobce nastoupil

vojenskou základní službu dne 1.10.1951 k 62. Pomocnému technickému praporu. Od 13.10.1951 byl pracovníkem V. pomocného technického praporu (PTP). Dnem 1.10.1953 byl přeložen do zálohy a přidržen k výkonu výjimečného vojenského cvičení. U PTP sloužil od 1.10.1951 do 31.10.1953, kdy byl V. PTP transformován na 12. technický prapor. Potvrzení vojenské správy pro žadatele o mimosoudní rehabilitaci ze dne 21.10.1991 o tom, že žalobce vykonával službu u PTP v době od 1.10.1951 do 25.1.1954 neakceptuje skutečnost, že V. PTP byl dnem 1.11.1953 transformován na 12. technický prapor a žalobce od tohoto dne sloužil u technického praporu. Výkon služby u PTP tedy trval 25 celých (běžných) měsíců. Starobní důchod byl tudíž snížen od nejbližší splátky, tj. od 4.7.2013 bez přeplatku.

[6] Krajský soud z obsahu správního spisu žalované zjistil, že

- součástí žádosti o úpravu důchodu podle zákona o mimosoudní rehabilitaci v roce 1991 je potvrzení vystavené vojenskou správou pro žadatele o mimosoudní rehabilitaci ze dne 21.10.1991, dle kterého je žalobci potvrzena doba výkonu služby u pomocných technických praporů od 1.10.1951 do 25.1.1954 v I. pracovní kategorii,
- dne 15.6.1992 byla u žalované uplatněna žádost o úpravu důchodu podle zákona o mimosoudní rehabilitaci, a to příplatek za dobu zařazení v pomocných technických praporech po dobu základní vojenské služby; o žádosti bylo rozhodnuto dne 16.10.1992,
- ze žádosti o zvláštní příspěvek k důchodu podle zákona č. 357/2005 Sb. ze dne 17.10.2005, že byl nárok uplatněn z titulu vlastního neoprávněného pobytu ve vojenském táboře nucených prací v době od 1.10.1951 do 24.1.1954,
- dne 17.1.2013 žalobce prostřednictvím svého zástupce uplatnil u žalované žádost o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. s tím, že doklady potřebné k vydání rozhodnutí předložil již v řízení podle zákona č. 357/2005 Sb. s odvoláním na rozhodnutí ze dne 16.3.2006,
- z úředního záznamu pro odd. 311 ze dne 7.2.2013, že odd. 425 vzneslo dotaz ohledně dalšího postupu ve věci žádosti ze dne 17.1.2013 s popisem situace, kdy byla uplatněna žádost o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. za dobu výkonu služby u PTP od 1.10.1951 – 25.1.1954, přičemž v OLDP je tato doba hodnocena v I. pracovní kategorii. Rozhodnutím ze dne 16.10.1992 byl upraven starobní důchod za 27 měsíců výkonu služby u PTP v částce 405,- Kč (27x15,-), dalším rozhodnutím ze dne 5.4.1994 byl starobní důchod upraven za 28 měsíců výkonu služby u PTP v částce 420,- Kč (28x15,-); doba od 1.10.1951 - 25.1.1954 činí 848 dní, tj. 28 plných měsíců a 8 dní. V důsledku uvedeného žalovaná dne 19.3.2013 vznesla dotaz na ministerstvo obrany s ohledem na rozpory v údajích po jakou dobu vykonával účastník řízení službu ve vojenském táboře nucených prací ve smyslu § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb.

- ze sdělení ministerstva obrany, odboru pro válečné veterány, oddělení vydávání osvědčení ze dne 3.3.2013, že jmenovaný nastoupil vojenskou základní službu dne 1.října 1951 k 62. pomocnému technickému praporu. Od 13. října 1951 byl pracovníkem V. pomocného technického praporu. Dnem 1. října 1953 byl přeložen do zálohy a přidržen k výkonu výjimečného vojenského cvičení. Do zálohy byl propuštěn 25. ledna 1954 a tímto dnem mu byla zrušena klasifikace „E“. U PTP sloužil od 1.října 1951 do 31. října 1953, kdy byl V. PTP transformován na 12. TP. Současně ve sdělení je uvedeno, že potvrzení vojenské správy ze dne 21. října 1991 neakceptuje skutečnost, že V. PTP byl dnem 1. listopadu 1953 transformován na 12. technický prapor a jmenovaný od tohoto dne sloužil u technického praporu.

[7] Krajský soud provedeným řízením a dokazováním vzal za prokázané, že za žalobce advokát JUDr. Lubomír Müller dne 17.1.2013 u žalované uplatnil žádost o příplatek k důchodu (žádost sepsaná dne 15.1.2013) podle zákona č. 87/1991 Sb. V rámci řízení o této žádosti žalovaná s ohledem na rozpory v údajích o délce služby u PTP prováděla šetření a na základě vyjádření Ministerstva obrany ze dne 3.3.2013 dospěla k závěru, že žalobce u PTP sloužil od 1. října 1951 do 31. října 1953, nikoliv do 25.1.1954 a na základě toho vydala rozhodnutí o snížení výše starobního důchodu.

[8] Podle ust. § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. (soudní řád správní) při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu

[9] Po zhodnocení provedeného dokazování soud aniž se zabýval důvodností žalobního bodu, shledal jiný důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť se neztotožnil s názorem žalované, že v dané věci je výrok o snížení starobního důchodu zákonný.

[10] Správní řízení bylo zahájeno k žádosti pojištěnce – poživatele starobního důchodu – o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. Žalovaná v řízení o této žádosti po té, co dospěla k závěru, že v dřívějším řízení bylo účastníku řízení již o tomto příplatku rozhodováno, konkrétně rozhodnutím ze dne 5.4.1994, kterým byl upraven starobní důchod poskytnutím předmětného příplatku za 28 měsíců služby u PTP, ačkoliv dle nového šetření náleží pouze ze 25 měsíců, rozhodla o snížení výše starobního důchodu. Jestliže výsledkem řízení o žádosti o přiznání příplatku k důchodu podle zákona o mimosoudní rehabilitaci je rozhodnutí o snížení starobního důchodu, pak žalovaná napadeným rozhodnutím nejen, že nerozhodla o předmětu řízení, ale navíc i překročila rámec řízení vytyčeného žádostí o úpravu důchodu.

[11] Žalobce svou žádostí ze dne 15.1.2013 (u ČSSZ podáno dne 17.1.2013)

o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb. přesně vytýčil předmět řízení. Žalovaná rozhodla-li svým konečným rozhodnutím (rozhodnutí o námitkách) o snížení starobního důchodu, překročila rámec předmětu řízení.

[12] Soud se odvolává na ust. § 81 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, dle kterého *řízení o změně poskytování nebo výše již přiznané dávky důchodového pojištění se zahajuje na základě písemné žádosti nebo z moci úřední orgánem, který je příslušný k rozhodnutí o této změně, není-li stanoveno jinak*. Z uvedeného plyne, že je nutno rozlišit, zda bylo řízení zahájeno na žádost pojištěnce nebo ex offo. Není zcela pochyb o to, že bylo-li správní řízení zahájeno k žádosti účastníka řízení, je správní orgán povinen o takové žádosti rozhodnout. V souzené věci však správní orgán takto nepostupoval, neboť žalovaná aniž o žádosti rozhodla (soud v této souvislosti poukazuje na rozhodnutí žalované ze dne 5.4.1994), rozhodla o snížení výše starobního důchodu. Samotná žádost, která řízení iniciovala, zůstala tak nevyřízena. (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. ledna 2013, čj. 4Ads 108/2012 – 35).

[13] S odvoláním na uvedené v odstavcích [10 -12] tohoto rozhodnutí pak krajský soud dospěl k závěru, že žalovaná byla povinna rozhodnout o žádosti ze dne 17.1.2013. Pro úplnost soud dodává, že zjistila-li žalovaná v řízení o této žádosti, že má podklady ke změně výše starobního důchodu, nic ji nebránilo, aby z moci úřední zahájila řízení o změnu výše starobního důchodu. Vzhledem k vyslovenému názoru krajský soud zrušil rozhodnutí žalované pro uvedenou vadu řízení dle ust. § 76 odst.1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.) a žalované vrátil k dalšímu řízení dle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. Žalovaná znovu ve věci rozhodne, přičemž bude vycházet z právního názoru krajského soudu, že je povinna rozhodnout o žádosti ze dne 15.1.2013 (u ní napadlé dne 17.1.2013) o příplatek k důchodu podle zákona č. 87/1991 Sb., přičemž nemůže nepřehlédnout své rozhodnutí ze dne 16.10.1992.

[14] Vzhledem k tomu, že žalobce, ač z jiného důvodu než v žalobě namítal, byl úspěšný, byla mu přiznána dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. náhrada nákladů řízení. Žalobce byl v řízení zastoupen advokátem, který požadoval zaplatit dva úkony právní pomoci (převzetí věci + sepsání žaloby) a dvě paušální částky a současně prokázal, že je plátcem DPH. Soud přiznal zástupci účtovanou odměnu za právní služby ve výši **2.000,- Kč**, sestávající z 2 x 1.000,- Kč (§ 11 odst. 1 písm. a/d/, ve spojení s ust. § 9 odst. 2 a § 7 bod 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), 2x režijní paušál po 300,-Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhl.), tj. **600,-Kč** a dále 21% DPH z částky 2.600,- Kč, tj. **546,- Kč; celkem 3.146,- Kč**. Soud závázal žalovanou k zaplacení této částky ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, což se soudu jeví jako lhůta přiměřená s ohledem na rozsah činnosti žalované, na účet zástupce, jak ve výroku II. uvedeno.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotovení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 7. listopadu 2013

Samosoudkyně:

JUDr. Jana Záviská